

«Бекиттим»
Куршаб _____
Өзгөн району
Ош облусу

_____ 2023-ж.

Колу _____

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
КООМЧУЛУКТУ ӨНУКТУРУУ ЖАНА ИНВЕСТИЦИЯЛОО АГЕНТСТВОСУ
(АРИС)**

CASA-1000 ЖЕРГИЛИКТҮҮ КООМЧУЛУКТУ КОЛДОО ДОЛБООРУ

Чакан долбоор: “Ош облусунун Өзгөн районуна караштуу Куршаб айыл өкмөтүнүн Шагым айылындагы З.Исаков атындагы көчөсүнө асфальт бастыруу”

**Шагым айылы, Куршаб АА,
Өзгөн районуна, Ош облусу**

**ЭКОЛОГИЯЛЫК ЖАНА СОЦИАЛДЫК БАШКАРУУ ПЛАНЫ
(ПУОСС)**

2023-ЖЫЛ

Мазмуну

1. Кыскача баяндамасы	4
2. Аймактын кыскача табигый-климаттык мүнөздөмөсү.....	4
3. Экологиялык жана социалдык башкаруу планынын көлөмү жана максаттары	6
4. Социалдык-экономикалык маалымат жана объектинин өзгөчөлүктөрү	7
5. Долбоор иштеринин сүрөттөлүшү.....	8
6. Айлана-чөйрөгө күтүлүп жаткан таасирлер жана аларды азайтуу чаралары.....	9
7. Социалдык таасирди азайтуу боюнча чаралар	10
8. Экологиялык жана социалдык мыйзамдар	11
9. Экологиялык жана социалдык башкаруу планы	15
10. Мониторинг планы.....	21
11. Кайтарым байланыш жана даттануу механизми.....	23
12. Коомдук угуулар	25
1-Тиркеме. Скрининг-социалдык-экологиялык тобокелдиктерди жана чакандолбоордун таасирин алдын ала баалоо	26
2-Тиркеме. Баннердин үлгүсү жана жумуш ордунда эскертүү.....	29
3- Тиркеме. Санитардык -гигиеналык шарттар.....	30
4-Тиркеме. COVID - 19 коронавирусунун жайылышын алдын алуу боюнча иш-чараларды уюштуруу боюнча жалпы сунуштар	32
5-Тиркеме. Коомдук угуунун жыйынтыгы.....	34

КЫСКАРТЫЛГАНДАРДЫН ТИЗМЕСИ

АА	Айыл аймагы
АРИС	Коомчулукту өнүктүрүү жана инвестициялоо Агентствосу
ВБ	Дүйнөлүк банк
ГСМ	Күйүүчү жана майлоочу майлар
ЖК	Жогорку Кеңеш
КР	Кыргыз Республикасы
МСУ	Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары
ОР	Операциялык колдонмо
ОП	Операциялык саясат
ПГТ	Шаарча
ПРС	Топурак жана өсүмдүк катмары
РСД	Долбоордук-сметалык документация
ППМС/ ДФ ППМС	Жергиликтүү коомчулукту колдоо долбоору/Жергиликтүү коомчулукту колдоо долбооруна Кошумча каржылоо
ПМ	Мониторинг планы
ПУОСС	Экологиялык жана социалдык башкаруу планы
РЭС	Райондук электр тармактары
СИЗ	Жеке коргонуу каражаттары
УОЭК	Айлана-чөйрөнү көзөмөлдөө боюнча ыйгарым укуктуу орган
ЭПТО	Жамааттык технологияларды колдоо боюнча эксперт

1. Кыскача баяндамасы

Жергиликтүү коомчулукту колдоо долбоору/ Жергиликтүү коомчулукту колдоо долбооруна Кошумча каржылоо (ППМС/ДФ ППМС) өнүктүрүү максаты CASA-1000 электр линиясынын жанындагы максаттуу аймактарда кызмат көрсөтүүлөрдү, жашоо каражаттарын жана коомчулуктун катышуусун жакшыртуу үчүн жамааттарды социалдык жана экономикалык инфраструктураны өнүктүрүүгө тартуу болуп саналат.

Долбоор төмөнкү компоненттерден турат:

1-компонент: Социалдык жана экономикалык инфраструктурага коомчулук тарабынан багытталган инвестицияны колдоо

- 1А суб-компоненти: Максаттуу жамааттарды/айылдарды электр менен камсыздоону жакшыртууну колдоо (Негизги долбоор)
- 1В подкомпоненти: Максаттуу айылдардагы социалдык инфраструктураны жана кызматтарды колдоо.
- 1С подкомпоненти: Тандалган жергиликтүү жамааттардагы/айылдык аймактардагы жашоо-тиричилик объектилерин колдоо.

2-компонент: Коомчулукту мобилизациялоону, жаштарды тартууну жана байланышты колдоо

- 2А подкомпоненти: Жамаатты мобилизациялоону жана жаштарды тартууну колдоо.
- 2В подкомпоненти: Коммуникациялар
- 2С субкомпоненти: Жашоону колдоо программасы

3-компонент: Долбоорду башкаруу, мониторинг жана баалоо

- 3А подкомпонент: Долбоорду башкаруу
- 3В подкомпоненти: Мониторинг жана баалоо

4-компонент: Өзгөчө кырдаалдарга шарттуу чара көрүү

Бул Экологиялык жана социалдык башкаруу Планы (ПУОСС) 1-компонентинин, 1В подкомпонентинин Максаттуу айылдардагы социалдык инфраструктураны жана кызматтарды колдоого багытталган “Ош облусу, Өзгөн районуна караштуу, Куршаб айыл аймагы, Шагым айылындагы З.Исаков көчөлөрүно асфальт бастыруу” чакан долбоорго иштелип чыккан.

2. Аймактын кыскача табигый-климаттык мүнөздөмөсү

Өзгөн району 1928-жылы негизделген. Аянты 3432 км². 2020-жылдын 1-январына карата калктын саны 278479 адамды түзөт.

Административдик түзүлүшү: 19 айыл аймак жана 1 шаар, 104 калктуу конуш бар.

Облустун борборуна чейин аралыгы 60 чакырым, жакынкы аэропортко чейинки аралык 67 чакырым. Дениз деңгээлинен орточо бийиктиги 1025 метр.

Билим беруу: Мектепке чейинки мекемелердин саны-64, жалпы билим беруучу мектептер- 104.

КТОЖдордун саны-1, Медициналык окуу жайы-1.

Саламаттыкты сактоо: Аймактык оорукана – 1, ЖТДБ – 2, ФАПтар – 60, үй-бүлөлүк медицина борбору – 1, үй – бүлөлүк дарыгерлер тобу – 24.

Маданият тармагы: Маданият мекемелеринин саны – 58, Китепканалар – 24, Маданият үйлөрү, клубтар – 23, Музейлер-1.

Спорт: Спорт залдардын жалпы саны-68.

Райондун борбору – Өзгөн шаары. Өзгөн – Кыргызстандын байыркы шаарларынын бири. Б.з.ч. 2-1-кылымдарда алгачкы отурукташкан жайлардан шаар өсүп чыккан. Өзгөн тууралуу алгачкы маалыматтар 9-10-кылымдарда араб, фарсы тилдеринде жазылган даректен белгилүү. Бул мезгилде ал чоңдугу боюнча Фергана өрөөнүндөгү тортунчу (Аксыкен, Оштон) кийинки калаа болгон. 10-

кылымдын 30-жылдарында Өзгөндө кол өнөрчүлүк, соода өнүккөн; алгачкы тыйын акчалар чыгарылган. 11-кылымдын 2-жарымынан 13-кылымга чейин Караханийлер мамлекетиндеги Фергана дубанынын борбору болгон. 10-12-кк шаардын аянты 12-15-км²ге жеткен. 1924-жылдан баштап Ош округундагы Өзгөн болушунун борбору болгон. Ал эми 1928-жылдан Өзгөн району болуп тузулуп, кийинчерээк райондун борбору: - Өзгөн шаары деген ат менен райондук маанидеги шаар макамына ээ болгон.

Улуу Жибек жолунда жайгашкан, Өзгөн тарыхый эстеликтери Кыргыз Республикасында эле эмес дүйнө тарыхында да басымдуу өзгөчө орду бар. Бул Өзгөн районунда белгилуу болгон Караханид доорунда курулган Өзгөн мунарасы, Караханид хандарынын күмбөзү жана улуу Имам Аль-Сарахсийдин коюлган жайы.

Ошондой эле Шоро-Башат айылында Шоро-Башат маданиятынын калдыктары табылган жай жайгашкан. Шоро-башат маданияты б.з.ч. 4-1-кылымдарга таандык археологиялык эстеликтери менен белгилуу. 8 чакырым аралыкта жайгашкан 70тен ашык турак жай калдыктары, колго жана чарыкка кооздолуп жасалган карапа идиштер, колодон жана темирден жасалган буюмдардын калдыктары табылган. Шоро-башат жергесинде б.з.ч. 3-1-кылымдарга таандык «Шоро-Башат шаарчасы» жайгашкан деп божомолдонот.

Өзгөн шаары 11-12-кылымдарда Батыш Караханид мамлекетинин борбору болуп «Ислам ренессанс» доорундагы негизги илимий жана маданий очоктордун бири болгон. Караханид доорундагы тарыхый- архитектуралык эстеликтери эл аралык мааниге ээ.

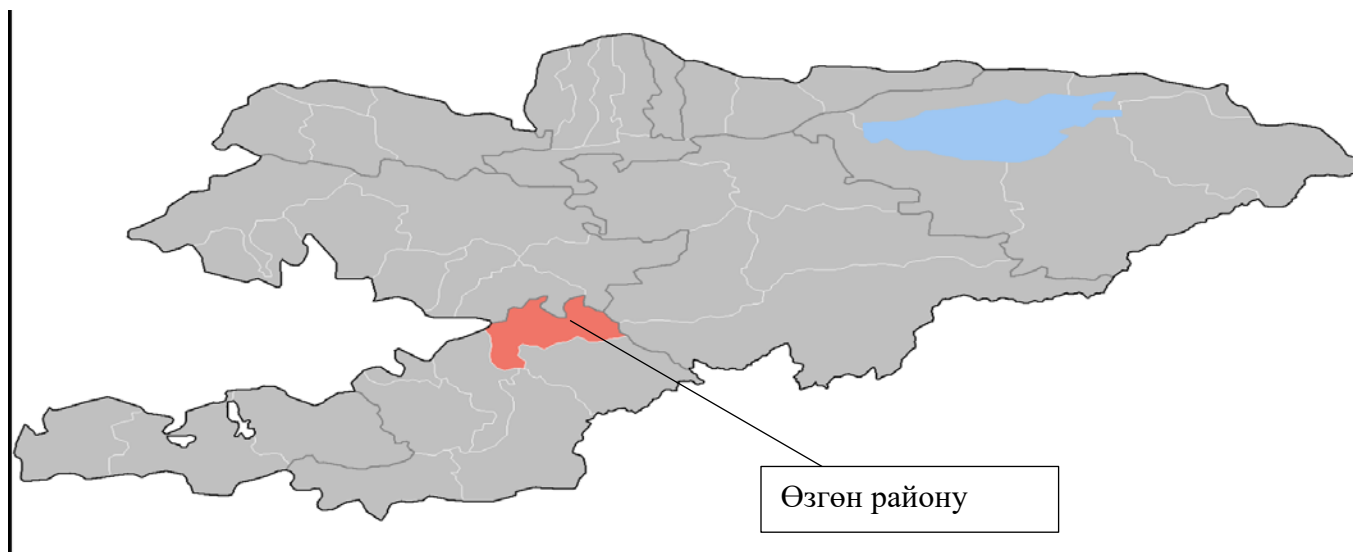
Тарыхый архитектуралык-маданий эстеликтерден тышкары башка аймактарга салыштырмалуу сейрек учуроочу кереметтүү кооз жайлары, касиеттуу жерлери менен жаратылышка аяр мамиле кылуу менен туризмди өнүктүрүүгө мүмкүнчүлүктөрү кеңири жай. Мисалы, Кара-Шоро, Шамурат, Салам-Алик, Доңуз-Тоо, Тоочу кооз жергелери. Кара-Дарыя жана Жазы дарыялары.

Абсолюттук максималдуу аба температурасы +36⁰С. Жыл ичиндеги абанын орточо айлык температурасы +7,1⁰ С дан -5,5⁰ С.

Жылына жаан-чачындын көлөмү 500 мм ге жакын, ноябрдан мартка чейин 205 мм, апрелден октябрга чейин 308 мм. Суткалык максималдуу жаан-чачындын саны 54 мм. Кышында чыгыштан, жайында батыштан соккон шамалдын багыты басымдуулук кылат. Кардын катмары туруксуз жана ноябрь-март айларында 5-20 см ге чейин өзгөрөт.

Шамалдын максималдуу ылдамдыгы областтын аймагында түз бөлүгүндө 20,5 м/с, тоолордо 25-30 м/с чейин болушу мүмкүн. Райондун негизги суу артериялары болуп Алай жана Кичик-Алай кырка тоолорунан жана алардын айрыларынан башталган Кыргыз-Ата, Хошчан, Чили, Шанкол, Абшыр-Сай дарыялары саналат. Кыргыз-Ата жана Чили дарыяларынан канал аркылуу Найман суу сактагычына суу келет.

Райондо 38407 кожолук бар.

3. Экологиялык жана социалдык башкаруу планынын көлөмү жана максаттары

Экологиялык жана социалдык башкаруунун планы (ПУОСС) чакан долбоорду ишке ашырууда милдеттүү түрдө аткарыла турган документ болуп эсептелет. ПУОСС терс экологиялык жана социалдык таасирлерди жоюу, алардын ордун толтуруу же аларды алгылыктуу деңгээлге чейин азайтуу үчүн ишке ашыруу жана эксплуатациялоо учурунда көрүлө турган жумшартуу, мониторинг жана институттук жоопкерчилик чараларынын комплексинен турат. Экологиялык жана социалдык башкаруу планы ар кандай иш-чараларды карайт жана чакан долбоорду ишке ашыруунун жүрүшүндө айлана-чөйрөгө жана социалдык чөйрөгө терс таасирлерди болтурбоо же жумшартуу максатында жана аларды аткаруунун милдеттүү талаптарын сүрөттөйт.

Чакан долбоорду ишке ашыруу кызыкдар тараптардын жана бенефициарлардын кеңири чөйрөсүнө социалдык оң таасирин тийгизет. Айлана-чөйрөгө мүмкүн болуучу терс таасирлердин түрүнө, жайгашкан жерине, сезгичтигине жана масштабына, мүнөзүнө карата бул чакан долбоор **В категориясына кирет.** Ал үчүн экологиялык жана социалдык башкаруунун планы иштелип чыккан, анда жергиликтүү экологиялык жана социалдык шарттарга жана мүмкүн болуучу таасирлерге баа берилип, аларды азайтуу жана алдын алуу боюнча чаралар көрүлгөн.

АРИС жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы менен бирге ишке ашырылып жаткан чакан долбоордун талаптарга ылайык келишине мониторинг жүргүзүү милдетин алат. Экологиялык жана социалдык чөйрөлөрдө коргоо саясатынын чаралары менен, ППМС үчүн колдонулуучу чаралар, ошондой эле Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талаптары ылайык жүргүзүлөт.

Экологиялык жана социалдык мониторинг чакан долбоордун алкагындагы бардык физикалык иш-аракеттердин ордун үзгүлтүксүз текшерүүнү жана ПУОССтун аткарылышын көзөмөлдөөнү камтыйт.

Подрядчик ПУОСС талаптарын аткарууга милдеттүү . Курулуштун подрядчик курулуш фазасында ПУОССтун аткарылышы үчүн жооптуу тиешелүү персонал болушу керек. АРИСтин адистери, ошондой эле жергиликтүү органы тарабынан аныкталган жооптуу адамдар кесепеттерди жоюу боюнча иш-чаралардын аткарылышын жана ушул документте каралган жакшы тажрыйбанын сакталышын контролдойт, ал эми кемчиликтер табылган учурда подрядчик аныкталган көйгөйлөр жөнүндө маалымдайт жана оңдоочу чараларды көрүүнү талап кылат.

Жумуштарды аткаруу үчүн подрядчик ПУОССтун талаптарын аткарууга милдеттүү.

4. Социалдык-экономикалык маалымат жана объектинин өзгөчөлүктөрү

Куршаб айыл аймагындагы З.Исаков көчөсү Шагым айылында жайгашкан. Өзгөн районунун борборунан 18 км алыстыкта, ал эми облустук борбордон 50 км алыстыкта жайгашкан. Чыгыш, Түндүк тарабынан Кара-Кулжа району, батыш тарабынан Кароол, Жалпак-Таш айыл өкмөтү, ал эми түндүк жагынан Кызыл-Сенгир, Жаны-Арык айыл аймагы менен чектешет.

Куршаб айыл аймагын Шагым айылындагы Шагым айылынын, З.Исаков дарегине асфальт бастырылат..

Айылдын климаты континенталдуу, июнь айынын орточо температурасы 25-27°C, августта 25-32°C. Эң суук мезгил декабрь-январь айлары. Бул айда абанын температурасы -5°Cден -15°Cге чейин төмөндөйт. Эң ысык ай – июль- август. Жылдык жаан-чачыны 400-500 мм.

2020-жылдын 1-январына карата калкынын саны — 2927 киши.

З.Исаков кечээ жакында эле булл ат берилген ага чейин кочонун аты жок эле жон кочо болгон. Бул кочо илгертен эле афальт бастырылган эмес жоноккой шагыл таш басылган кочо болгон. Азыркы үчүрда замандын талабына жараша ал жака мечит тушкон, комчулук иш аракеттер мечите отот. Окуучулардын копчулугу ошол айылдын ичинде жашайт. Аларга мектепке келууго, жана айылдын тургундарына райондук, областык борборго бааруга ынгайлуу шарт тузулот. Жаз, куз кышында ылай баткактан, жайында чандан ынгайлуубасууга шарт түзүлөт.

Куршаб айыл өкмөтү 1961 жылга чейин Куршаб району болуп турган 1962-жылы өзүнчө статус алып айыл өкмөт болгон. Кожолуктун саны 3670, калктын саны 19605ге жети.

Жер ресурстары жөнүндө маалымат

З.Исаков Куршаб айыл аймагынын Шагым айылынын З.Исаков дарегинде жайгашкан. Жол Куршаб айыл өкмөтүнүн балансында турат..

Сүрөт. 2 Айылдын жайгашкан жери

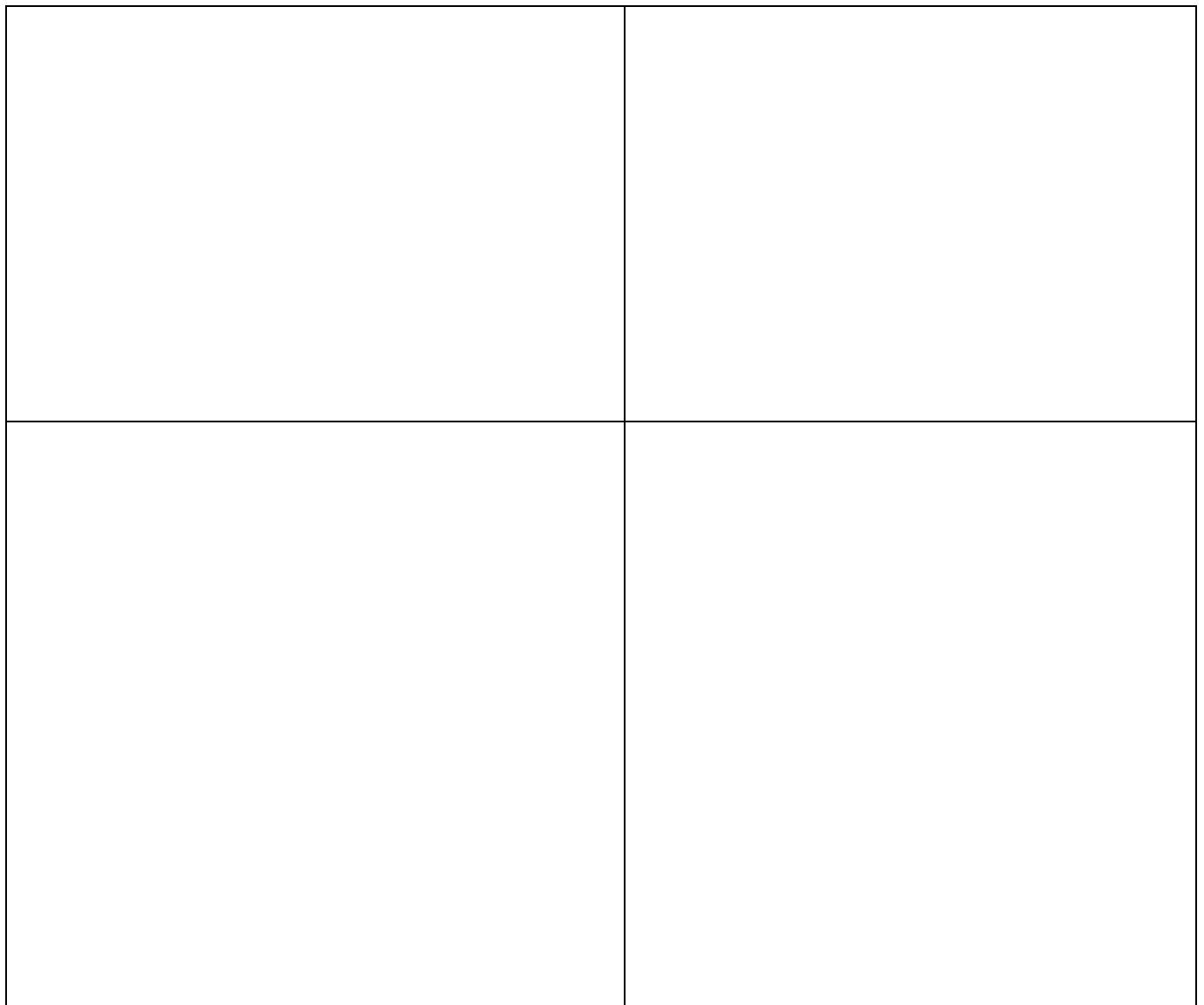
5. Долбоор иштеринин сүрөттөлүшү

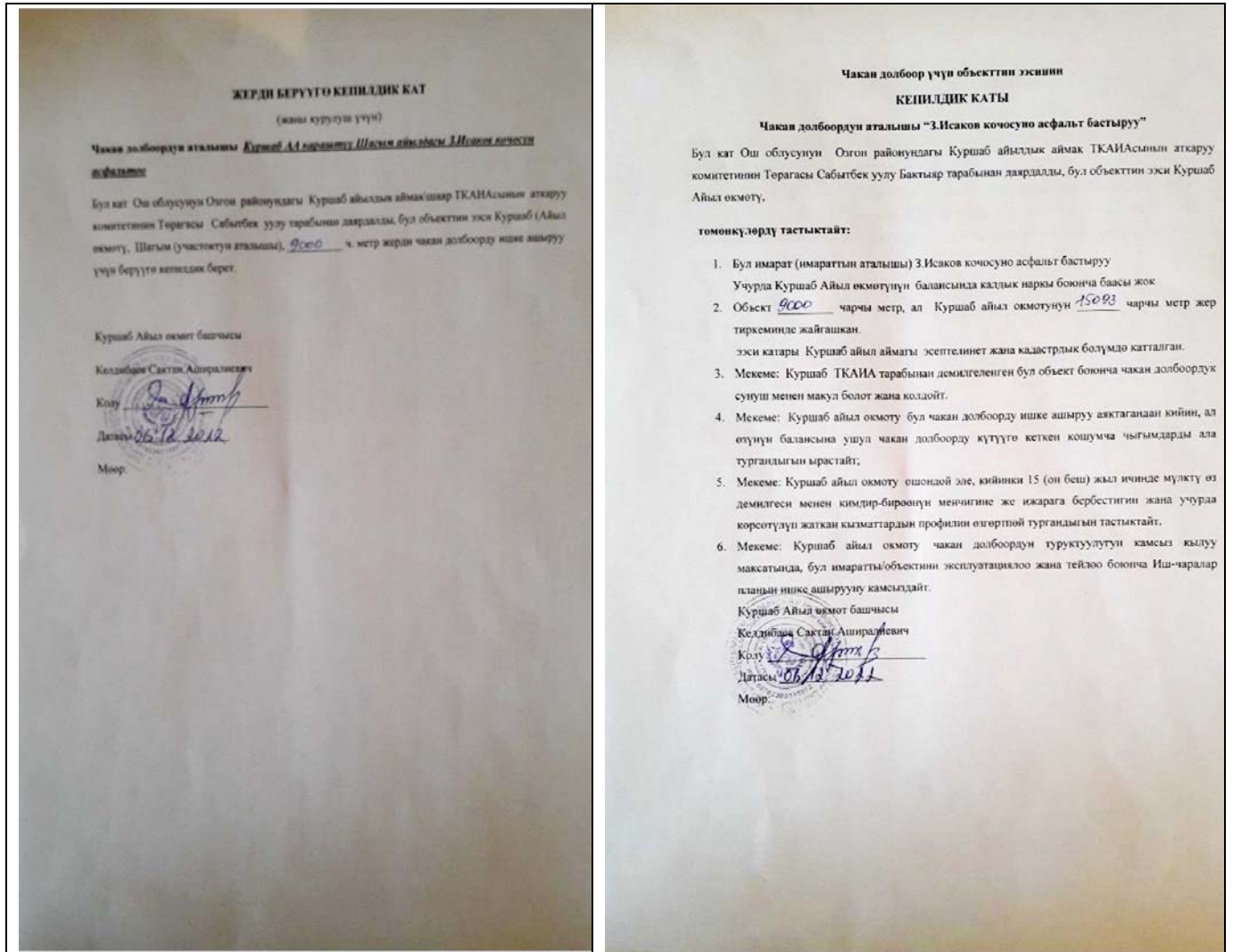
Шагым айылындагы (GPS координатор 40°39'22.11 С: 73°12'47.93 В) З.Исаков атындагы көчө Куршаб ААнын курамына кирет, анда жолдорго 900 чарчы метр асфальт бастыруу муктаждык бар. Аталган айыл аймагынын жергиликтүү калкына жана мектеп окуучулардын өз убагында окууга жетип барууга жакшы шарт түзүү.

Бул чакан долбоорду ишке ашыруунун алкагында төмөнкүдөй иштер түрүндө оңдоо пландашылууда:

- кол иштери менен жолду асфальтоого даярдоо;
- бульдозер менен жолдуу тегиздоо;
- трубаларды орнотуу;
- пневматический трамбовка кылуу
- суу чачу, грейдер менен трамбовка кылуу
- асфальт бастыруу

Сүрөт 3. Объектин фотосу

6. Айлана-чөйрөгө күтүлүп жаткан таасирлер жана аларды азайтуу чаралары

Жергиликтүү жамааттар үчүн чакан/орто масштабдуу иш-чаралар менен байланышкан болжолдонгон потенциалдуу экологиялык көйгөйлөр курулуш иштеринин натыйжасында келип чыккан убактылуу ыңгайсыздыктар менен чектелет жана төмөнкүлөрдү камтышы мүмкүн: (i) курулуш калдыктарынан булгануунун көбөйүшү; (ii) курулуш машиналары менен механизмдеринин кыймылы учурунда чаңдын, ызы-чуунун жана титирөөнүн пайда болушу; (iii) курулуш калдыктарын туура эмес утилизациялоодон, курулуш жабдууларынан күйүүчү-майлоочу майлардын майда эксплуатациялык же кокусунан төгүлүшүнөн улам келип чыккан тобокелдиктер; (iv) курулуш аянтчаларын аяктагандан кийин калыбына келтирүүнүн, (v) дагы бир маселе жумушчулардын ден соолугуна жана коопсуздугуна байланыштуу болот жана тийиштүү сактык чаралары керек, анын ичинде коргоочу шаймандарды колдонуу, биринчи жардам көрсөтүүчү аптеканын болушу, коопсуз жумуш ордунда ичүүчү суу, жумуш ордунда жана эмгек лагерлеринде гигиеналык ажатканалардын болушу, инфекциянын алдын алуу жана контролдоо (IPC) мүмкүн болгон COVID-19 жана башка ооруларга каршы чаралар, (vi) зарыл болгон учурда калктын ден соолугун жана коопсуздугун камсыз кылуу.

Эмгекчилерди коопсуздуктун ар кандай маселелери боюнча окутуу, айрыкча жогоруда айтылган ден соолук жана коопсуздук маселелери жана анын кесепеттерин жоюу, коргоочу шаймандарды дайыма колдонуу жана ден соолук жана коопсуздук чараларын сактоо, ПУОССтун аткарылышына үзгүлтүксүз мониторинг жүргүзүү анын формасы жана мазмуну жараша жума сайын жана ай сайын

контролдоо жана ишке ашыруудагы тоскоолдуктар жөнүндө үзгүлтүксүз отчет берүү жана долбоордун жетекчилигинен чечим издөө, ар дайым кесиптештердин пикирлерин, анын ичинде сунуштарды жана макулдашылган иш-аракеттерди камтыган чараларды көрүү.

Айлана-чөйрөгө болгон бул потенциалдуу таасирлердин бардыгы оңой аныкталат, локализацияланат, масштабы аз, минималдуу таасири бар жана натыйжалуу алдын алууга, азайтууга же жумшартууга болот, аны подрядчылар АРИСтин көзөмөлү астында эмгек келишимдерине киргизүү менен конкреттүү чараларды көрүүгө тийиш.

Курулуш лагериндеги бардык тейлөө жана санитардык объектилерди талаптагыдай кармоо Долбоордун курулуш жетекчисинин көзөмөлүндө подрядчынын түздөн-түз милдети болуп саналат. Санитардык жайларга туалет, душ, кол жуугучтар жана кир жуучу жай кирет. Мындан тышкары, жабдууларды жана техникалык тейлөө үчүн тийиштүү түрдө жайгаштырылышы керек. Саркынды суулар жергиликтүү саркынды суулардын стандарттарына ылайык тазаланмайынча дарыяга, арыктарга же жер үстүндөгү жерлерге төгүлбөшү керек. Муниципалдык катуу таштандыларды чогултуу жана жок кылуу ошого жараша пландаштырылышы керек.

Жаратылыш чөйрөсүнө, өзгөчө корголуучу аймактарга, тарыхый-маданий мурас объекттерине терс таасирлери күтүлбөйт.

Иш-чаралардын аткарылышынын жүрүшүндө АРИС ПУОССто көрсөтүлгөн иш-чаралардын талаптагыдай аткарылышын камсыз кылуу үчүн жалпы жоопкерчилик тартат. Мындан тышкары, мамлекеттик контролду жана мониторингди айлана-чөйрөнү коргоо жана эмгектин коопсуздугу жаатындагы көзөмөл жана контролдоо боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы ишке ашырылат.

7. Социалдык таасирди азайтуу боюнча чаралар

Чакан долбоор боюнча коомдук консультацияларды өткөрүү пландаштырылууда. Иш-чарага айыл тургундары, ААнын кызматкерлери, ошондой эле АРИСтин өкүлдөрү катышат. Бул жолугушунун максаты катышуучуларды иш процессинде социалдык жана экологиялык коопсуздук боюнча пландаштырылган чаралар менен тааныштыруу болуп саналат.

Бул чакан долбоордо чоң социалдык тобокелдиктер күтүлбөйт. Чакан долбоордун алкагында пландаштырылган иш-чаралар жакшыраак социалдык таасирлерге ээ болот.

Чакан долбоор бенефициарларга жана башка кызыкдар тараптарга коомчулуктар маалымдар болушун жана социалдык тобокелдиктерди/жаңжалдарды алдын алуу үчүн жамааттардын пикирлерин эске алууну камсыз кылуу үчүн Кайтарым байланыш механизмин камтыйт.

Мажбурлап көчүрүү . Жерди сатып алуу жана көчүрүү маселелери Дүйнөлүк банктын саясатына ылайык 4.12 Мажбурлап көчүрүү (ОП 4.12), Скринингдин жүрүшүндө жерлерди сатып алууга, экономикалык ишмердүүлүккө чектөөлөргө же физикалык көчүрүүлөргө алып келиши мүмкүн болгон эч кандай таасирлер аныкталган эмес.

ППМС үчүн Көчүрүүнүн алкактык документи, Көчүрүү саясатынын негиздери (ПДП) иштелип чыккан. Бул документ коомдук угуулар аркылуу максаттуу коомчулукка жарыяланды жана АРИСтин <https://kyrgyz-demo-республика-айыл-covid-19-сайттында-жарыяланды.yrprl.org/post/25783>.

Көчүрүү саясатынын негиздери долбоорду ишке ашыруу учурунда көчүрүү боюнча иш-аракеттердин пландарын даярдоо үчүн колдомо болуп саналат.

Көчүрүү саясатынын негиздери жумшартуу үчүн компенсацияны жана пландаштырылган долбоордук иш-чаралардын натыйжасында жерди алуу жана көчүрүү таасирлерин компенсациялоону камтыган тиешелүү жумшартуу чараларын иштеп чыгуунун негизги багыттарын аныктайт жана төмөнкүдөй түрдө таасир этиши мүмкүн болгон бардык чакан долбоорлорго карата колдонулат:

- башка жерге көчүрүү же баш калкалоочу жайды жоготуу;
- активдерди жоготуу же аларга жетүү;
- Долбоордун таасирине кабылган адамдар башка жакка көчүүгө аргасыз болгонуна карабастан, киреше булагын же жашоо каражатын жоготуу.

Жерди сатып алуу, көчүрүү же жамааттын мүлкүнө зыян келтирилген учурда, Көчүрүү саясатынын негиздерине ылайык көчүрүү боюнча иш-чаралардын планы түзүлөт. Жарамдуулуктун критерийлери жана компенсация алуу укугу Көчүрүү саясатынын негиздемесинде баяндалган.

Социалдык скрининг өткөзгөндө жерди алууга, экономикалык иш-аракеттерди чектөөгө же көчүүгө алып келе турган эч кандай таасирлер аныкталган жок. Социалдык скрининг жыйынтыгы 1-тиркемеде келтирилген.

8. Экологиялык жана социалдык мыйзамдар

Курчап турган чөйрөнү коргоо чараларын жөнгө салуучу негизги ченемдик документтер болуп төмөнкүлөр саналат:

№	Мыйзам чыгаруу актысы	Сан Кабыл алынган жылы	Максаты / мазмуну
Экологиялык мыйзамдардын негизги жоболору			
1	«Айлана-чөйрөнү коргоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы	№ 53, 1999-ж	Курчап турган чөйрөнү коргоонун негизги принциптерин белгилейт жана айлана-чөйрөнүн сапатын түзүү, айлана-чөйрөгө мониторинг жана контролдоо системасын түзүү боюнча мыйзамдуу ыйгарым укуктарды берет. Ушул Мыйзамга ылайык уруксат берилген айлана-чөйрөнүн сапатынын стандарттарынын жана ченемдеринин арасында долбоорго тиешелүү болуп төмөнкүлөр саналат: абадагы, суудагы коркунучтуу заттардын максималдуу коопсуз концентрациясынын ченемдерин; жаратылыш ресурстарын пайдалануунун стандарттары; ызы-чуунун, титирөөнүн жана башка коркунучтуу физикалык таасирлердин максималдуу коопсуз деңгээлдеринин ченемдери. Бул мыйзам айлана-чөйрөгө мүмкүн болуучу зыяндуу таасирлердин алдын алуу максатында экологиялык экспертиза жүргүзүүгө карата талаптарды белгилейт. Анда Мамлекеттик экологиялык экспертизанын оң корутундусу болмоюнча жаратылыш ресурстарын пайдаланууга байланышкан долбоорлорду каржылоого же ишке ашырууга тыюу салынат.
2	«Экологиялык экспертиза жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы	№ 54, 1999-ж	Бул экологиялык экспертиза жүргүзүүгө тиешелүү негизги мыйзам. Анын милдеттери экономикалык же башка иш-аракеттердин натыйжасында адамдардын ден соолугуна жана айлана-чөйрөгө терс таасирин алдын алуу жана мындай иш-аракеттер өлкөнүн экологиялык талаптарына ылайык келүүсүн камсыз кылууну камтыйт.
3	«Кыргыз Республикасында экологиялык	№ 151, 2009-ж	Ал айлана-чөйрөнү коргоо максатында колдонулат, экологиялык коопсуздук чөйрөсүндөгү техникалык жөнгө салуунун негизги жоболорун аныктайт жана

	коопсуздукту камсыз кылуунун жалпы техникалык регламенти» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы		бардык юридикалык жана жеке жактар үчүн чарбалык жана башка иш-аракеттерди долбоорлоодо жана жүзөгө ашырууда экологиялык коопсуздукту камсыз кылуу боюнча жалпы талаптарды белгилейт.
4	Кыргыз Республикасында курчап турган чөйрөгө таасирин баалоо жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө жобо	№ 60, 2015-ж	Сунушталган иштин айлана-чөйрөгө тийгизген таасирин баалоо тартибин белгилейт. АЧБнын максаты болжолдонгон иш-аракеттин айлана-чөйрөгө тийгизген таасирин жана ага байланыштуу социалдык, экономикалык жана башка кесепеттерди алдын алуу жана/же жумшартуу болуп саналат.
5	«Атмосфералык абаны коргоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы	№ 51, 1999-ж	Атмосфералык абаны пайдалануу жана коргоо боюнча мамилелерди жөнгө салат.
6	«Өндүрүш жана керектөө калдыктары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы	№ 89, 2001-ж	Өндүрүш жана керектөө калдыктары менен иштөө чөйрөсүндөгү мамлекеттик саясатты аныктайт жана өндүрүш жана керектөө калдыктары менен иштөөдө айлана-чөйрөгө жана адамдардын ден соолугуна терс таасирин болтурбоого, ошондой эле кошумча каражат катары аларды экономикалык жүгүртүүгө максималдуу тартууга көмөк көрсөтүүгө багытталган. сырьёнун булагы.
7	«Өсүмдүктөр дүйнөсүн коргоо жана пайдалануу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы	№ 53, 2001-ж	Өсүмдүктөр дүйнөсүнүн ресурстарын натыйжалуу коргоону, сарамжалдуу пайдаланууну жана көбөйтүүнү камсыз кылуу үчүн мыйзамдык базаны түзөт
8	«Жергиликтүү өз алдынча башкаруу жана жергиликтүү мамлекеттик администрация жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы	№ 101, 2011	Кыргыз Республикасынын административдик-аймактык бирдиктеринин деңгээлинде жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарын уюштуруунун принциптерин белгилейт
9	«Калктын саламаттыгын сактоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы	№ 248, 2009-ж	Ал коомдук саламаттык сактоо кызматтарынын жеткиликтүүлүгүн жогорулатуу, бүтүндөй коомдун саламаттыгын сактоо жана чыңдоо маселелерин илгерилетүү аркылуу калктын ден соолугун чыңдоого багытталган.
10	«Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органдары жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан ишке	№ 213, 2006-ж	Мамлекеттик органдардын ишинин ачыктыгына жетишүү үчүн жергиликтүү калкты маалымат менен камсыз кылуу боюнча укуктарын жана милдеттерин жөнгө салат

	ашырылуучу маалыматка жетүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы		
--	---	--	--

Мындан сырткаы, өндүрүш жана керектөө калдыктарын башкарууга карата талаптарды аныктаган бир катар ченемдик документтер бар.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2010-жылдын 15-январындагы № 9 “Кооптуу калдыктардын классификаторун жана калдыктардын кооптуу классын аныктоо боюнча колдонмону бекитүү жөнүндө” токтому.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2015-жылдын 5-августундагы № 559 токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасында өндүрүш жана керектөө калдыктары менен иштөөнүн тартиби.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 1995-жылдын 13-июлундагы № 279 "Потенциалдуу уулуу химиялык заттардын улуттук реестри жөнүндө" токтому.

Потенциалдуу уулуу химикаттарды мамлекеттик каттоонун тартиби.

СанПиН 2.1.7.010-03 "Өндүрүш жана керектөө калдыктарын жайгаштыруу жана көмүү боюнча гигиеналык талаптар."

Жогоруда саналган мыйзам актылары айлана-чөйрөнү коргоо боюнча төмөнкү негизги милдеттерди аныктайт:

- Мамлекеттик экологиялык экспертиза (ГЭЭ) милдеттүү түрдө өткөзү ;
- жаратылыш ресурстарын пайдалануунун стандарттары;
- атмосфералык абаны, жерди жана сууну булгануудан, бүтөлүүдөн коргоо;
- экологиялык мониторинг системасын өркүндөтүү;
- ызы-чуунун, титирөөнүн жана башка коркунучтуу физикалык таасирлердин максималдуу коопсуз деңгээлдеринин ченемдери.

Социалдык маселелер боюнча ишти жөнгө салуучу негизги ченемдик документтер болуп төмөнкүлөр саналат:

Мыйзамдын аталышы	Кабыл алынган жылы	Максаты / мазмуну
Кыргыз Республикасынын Граждандык кодекси	№ 15, 8-май, 1996-жыл	Граждандык мыйзамдар граждандык карым-катнашка катышуучулардын укуктук абалын, менчик укугунун жана башка мүлктүк укуктарды, интеллектуалдык ишмердиктин жана аларга теңештирилген жекелештирүү каражаттарынын (интеллектуалдык менчик) натыйжалары болгон укуктарды пайда болушунун негиздерин жана аларды жүзүгө ашыруунун тартибин аныктайт, келишимдик же башка милдеттенмелерди, ошондой эле башка мүлктүк жана ала байланыштуу жеке мүлктүк эмес мамилелерди жөнгө салат.

<p>Кыргыз Республикасынын «Укук бузуулар жөнүндө» кодекси</p>	<p>№ 128, 28-октябрь, 2021-жыл</p>	<p>Ушул Кодекстин милдеттери болуп адамдын жана жарандын укуктарын, эркиндиктерин жана кызыкчылыктарын, юридикалык жактардын кызыкчылыктарын, коомдук жана мамлекеттик кызыкчылыктарды, айлана-чөйрөнү, коомдук башкаруу тартибин укукка каршы кол салуулардан коргоону укуктук камсыз кылуу саналат.</p>
<p>«Бийик тоолуу шарттарда жана алыскы барууга кыйын зоналарда жашаган жана иштеген адамдар үчүн мамлекеттик гарантияларга жана компенсациялар жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы</p>	<p>№ 33, 28-июнь, 1996-жыл</p>	<p>Бул Мыйзам жарандардын бийик тоолуу аймактардын экстремалдык табигый-климаттык шарттарында жашап жана иштегенге байланыштуу кошумча материалдык жана физиологиялык чыгымдардын ордун толтуруу боюнча мамлекеттик гарантиялар жана компенсацияларды белгилейт.</p>
<p>«Кепилденген мамлекеттик минималдык социалдык стандарттар жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы</p>	<p>№ 170, 26-май, 2009-жыл</p>	<p>Ушул Мыйзам калктын эң маанилүү турмуштук керектөөлөрүн камсыз кылуу үчүн кепилденген мамлекеттик минималдуу социалдык стандарттарды белгилөө жана колдонуу жаатындагы укуктук жактан жөнгө салуунун негиздерин аныктайт.</p>
<p>«Кыргыз Республикасындагы калкты социалдык жактан тейлөөнүн негиздери жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамы</p>	<p>№ 111, 19-декабрь, 2001-жыл</p>	<p>Ушул Мыйзам калкты социалдык жактан тейлөө чөйрөсүндөгү укуктук жөнгө салуунун негиздерин белгилейт. Социалдык кызмат – турмуштук оор кырдаалга кабылган жарандарды социалдык-укуктук кызмат көрсөтүү, материалдык жардам көрсөтүү, социалдык адаптациялоо жана реабилитациялоо боюнча социалдык кызматтардын иши.</p>

9. Экологиялык жана социалдык башкаруу планы

Экологиялык жана социалдык компоненттер	Таасири	Сунушталган жумшартуу чаралары ¹	Таасирлерди минималдаштыруу үчүн институционалдык жоопкерчилик	Жеңилдетүүчү чаралардын наркы ²
Курулуш мезгили				
Физикалык чөйрө				
Топурак	Курулуш таштандылары	<ul style="list-style-type: none"> - Жыйынтыгында оңдоп-түзөө иштерден кийин таштандылар жана тиричилик таштандыларыды курулуш болуп жаткан аянтчасынын корголгон жериндеги убактылуу сактоочу жайлардан муниципалдык орган тарабынан атайын бөлүнгөн жерлерге чыгарылат; - Курулушта ажаткана жок болгон учурда жумушчулар үчүн кургак шкаф орнотуу. - Подрядчы курулуш иштерин жүргүзүүдө ажаткананын санитардык-гигиеналык абалын көзөмөлдөйт; - таштандыларды өрттөөгө жана таштандыларды оңдоого тыюу салынат. 	<p>Подрядчы айлана-чөйрөгө тийгизген таасирин азайтуу боюнча иш-чаралардын аткарылышы үчүн жоопкерчилик тартат.</p> <p>Иш-аракеттерге мониторинг жана көзөмөл техникалык көзөмөл тарабынан жүзөгө ашырылат</p> <p>Жалпы көзөмөл жүргүзүү үчүн АРИСтин адистери, аймактык техникалык көзөмөлгө жооптуу</p>	
	коркунучтуу калдыктар	<p>- Оңдоо иштеринин жүрүшүндө курамында сымап бар продукциялар түрүндөгү коркунучтуу калдыктар пайда болушу мүмкүн, коргошуну бар лак-боёк калдыктарын муниципалдык органдар тарабынан атайын бөлүнгөн жерлерге ташталат.</p>		

¹Каржылык чыгымдарды талап кылган иш-чаралар РОПдо каралышы керек,

²Жеңилдетүүчү иштердин наркы подрядчы тарабынан тендердик документтерде анын жоопкерчилиги чөйрөсүнө кирген кызмат орундарына аныкталат.

	Майдын агышы	- Жер кыртышынын булганышын азайтуу үчүн мунай жана башка суюк калдыктар топуракка кирбеши үчүн айлананын тазалыгын көзөмөлдөө зарыл.		
Топурак	Курулуш таштандылары	- Түзүлгөн оңдоо жана тиричилик таштандылары муниципалдык органы тарабынан атайын бөлүнгөн жерлерге чыгарылат. - Жумушчулар үчүн кургак шкаф орнотуу; - Таштандылары объекттерде өрттөлбөйт; - Оңдоо иштеринин жүрүшүндө курамында сымап бар продукциялар түрүндөгү коркунучтуу калдыктар пайда болушу мүмкүн, алар муниципалдык органы тарабынан атайын бөлүнгөн жерлерге чыгарылат.	Подрядчы айлана-чөйрөгө тийгизген таасирин азайтуу боюнча иш-чаралардын аткарылышы үчүн жоопкерчилик тартат. Иш-аракеттерге мониторинг жана көзөмөл техникалык көзөмөл тарабынан жүзөгө ашырылат Жалпы көзөмөл жүргүзүү үчүн АРИСтин адистери, аймактык техникалык көзөмөлгө жооптуу	Чыгымдардын өзүнчө статьясы катары каралбайт.
Суу ресурстары	Суу ресурстарынын булганышы (жер үстүндөгү жана жер астындагы суулар)	-Өзүнчө аймакты гана колдонууз. - оңдоп-түзөө иштеринде колдонулган негизги жакшы курулуш нормаларын жана стандарттарын колдонуу. - траншеяларды турмуш-тиричилик жана курулуш таштандылары менен бүтөөгө тыюу салуу. - траншеяларды турмуш-тиричилик жана оңдоо таштандылары менен бүтөп коюуга тыюу салуу.	Кыскартуу боюнча чараларды ишке ашыруу үчүн подрядчы жоопкерчилик тартат. Иш-аракеттерге мониторинг жана көзөмөл техникалык көзөмөл тарабынан жүзөгө ашырылат Жалпы көзөмөл жүргүзүү үчүн АРИСтин адистери, аймактык техникалык көзөмөлгө жооптуу	Чыгымдардын өзүнчө статьясы катары каралбайт.

Абанын сапаты	Курулуш учурунда чаң Ички абанын сапаты начар Жыттар	Абанын чандуулугун азайтуу боюнча иш-чараларды жүргүзүү суунун өтүүсү болуп саналат. Кирүүчү жолдорго, курулуш конструкцияларына (демонтаждоодо) сууну төгүү, ошондой эле курулуш материалдарын түшүрүүдө чаңдын пайда болушуна жол бербөө зарыл; - бөлмөнү желдетүү; - Чаңды жана булганууну азайтуу үчүн курулуш таштандылары кирип кетпеши үчүн айлананын тазалыгын көзөмөлдөө зарыл. - Таштандылар убактылуу, кыска мөөнөттүү. - Ошентип, курулуш мезгилиндеги булгоочу заттардын чыгышы ПДКдан ашпайт.	Подрядчы айлана-чөйрөгө тийгизген таасирин азайтуу боюнча иш-чаралардын аткарылышы үчүн жоопкерчилик тартат. Иш-аракеттерге мониторинг жана көзөмөл техникалык көзөмөл тарабынан жүзөгө ашырылат Жалпы көзөмөл жүргүзүү үчүн АРИСтин адистери, аймактык техникалык көзөмөлгө жооптуу	
Социалдык чөйрө				
Жамааттар	Коомдук даттануулар	- курулуш объектилерине маалыматтык баннерлерди жайгаштыруу;	Ишке ашыруу үчүн подрядчы жоопкерчилик тартат. Иш-аракеттерге мониторинг жана көзөмөл техникалык көзөмөл тарабынан жүзөгө ашырылат Жалпы көзөмөл жүргүзүү үчүн АРИСтин адистери, аймактык техникалык көзөмөлгө жооптуу	Чыгымдардын өзүнчө статьясы катары каралбайт.
	Эмгек агымы	- ишканада жашаган жумушчуларды ишке орноштуруу (мүмкүн болсо); - кызматкерлер менен эмгек келишимдерин түзүү;	Подрядчы жооп берет. Иш-аракеттерге мониторинг жана	

		<p>- ТБ жана ОТ боюнча нускамаларды аткаруу;</p> <p>- COVID -19 вирусунун жайылышын алдын алуу коопсуздук чаралары Нускама боюнча жүргүзүү .</p>	<p>көзөмөл техникалык көзөмөл тарабынан жүзөгө ашырылат</p> <p>Жалпы көзөмөл жүргүзүү үчүн АРИСтин адистери, аймактык техникалык көзөмөлгө жооптуу</p>	
	<p>Гендердик квота</p> <p>Гендердик зомбулук</p>	<p>Долбоордун бүткүл мезгилинде бирдей катышуу, аялдардын кызыкчылыктарын жана ой-пикирлерин эске алуу жана чагылдыруу.</p> <p>Долбоордун алкагындагы бардык жолугушууларга жана жолугушууларга катышуучулардын 50% кем эмесин аялдар түзөт.</p> <p>Коомчулуктун жашоочулары менен өз ара аракеттенүү (мисалы, урматтоо жана басмырлоону токтотуу) .</p> <p>Сексуалдык асылуу (мисалы, өзгөчө аялдарга же балдарга карата тилди же жүрүм-турумду колдонууга тыюу салуу, туура эмес, тынчсыздандырган, кемсинткен, сексуалдык чагымчыл, кемсинткен же маданиятка туура келбеген).</p>	<p>Подрядчы жооп берет.</p> <p>Иш-аракеттерге мониторинг жана көзөмөл техникалык көзөмөл тарабынан жүзөгө ашырылат</p> <p>Жалпы көзөмөл жүргүзүү үчүн АРИСтин адистери, аймактык техникалык көзөмөлгө жооптуу</p>	
<p>Коопсуздук, кызматкерлердин жана элдин ден соолугу</p>	<p>Курал-жарактарды колдонууда, жумуш ордунда жаракат алуу жана кырсыктар</p>	<p>- СН КР 12-01:2018 боюнча курулушта эмгекти коргоону сактоо;</p> <p>- коргоочу шаймандар, резина кол каптар, атайын өтүктөр каскалар жана жабдуу менен камсыздоо;</p> <p>- ремонт/оңдо иштерин башталганга чейин инструктаж өткөрүү;</p> <p>- төмөнкүлөрдү камтыган коргоочу каражаттарды колдонуу эрежелерин так</p>	<p>Подрядчы ден соолук жана коопсуздук чараларын ишке ашыруу үчүн жооп берет.</p> <p>Иш-чараларга мониторинг жана көзөмөл техникалык</p>	<p>Кошумча чыгымдар жок: Иш үчүн подрядчынын жалпы жоопкерчилиги</p>

		<p>сактоо: (а) респиратор/изоляциялык кол каптар, кийимдер; (б) коргоочу кийим. Коргоочу кийимдерге төмөнкүлөр кирет: узун жеңдүү көйнөктөр; бут кийимдин үстүн жаап турган шым; мээлейлер; бут кийим; в) көздү калдыктардан жана ультракызгылт көк нурлануунун таасиринен коргоочу жабдуулар; г) каскалар;</p> <p>- өрт коопсуздук талаптарын так сактоо: жумуш ордунда өрт өчүрүүчү жабдуулар болушу.</p> <p>- жакын жердеги тез жардам кызматтарынын тизмеси жана телефон номерлери болушу.</p> <p>- администрациясы менен ызы-чуу жана титирөө аспаптарынын иштөө убактысын макулдашуу.</p> <p>Бардык маселелер райондук администрация жана АА башчысы менен макулдашылган.</p>	<p>көзөмөл тарабынан жүзөгө ашырылат.</p> <p>Жалпы көзөмөл жүргүзүү АРИСтин адистерине, облустук техникалык көзөмөл жүктөлөт.</p> <p>Мамлекеттик ыйгарым укуктуу орган.</p>	
--	--	--	---	--

Иштөө мөөнөтү

Физикалык чөйрө

Топурак	Курулуштардын бүтүндүгүн бузуу менен кыртыштын эрозиясы	Үзгүлтүксүз тейлөө	Тиешелүү уюм Айыл аймагы	
Суу ресурстары	Суу өткөргүчтөрдүн (канал) бүтүндүгүн бузуу	Үзгүлтүксүз тейлөө	Тиешелүү уюм Айыл аймагы	
Абанын сапаты	Күтүлбөйт		Тиешелүү уюм Айыл аймагы	

биологиялык чөйрө

Флора жана фаунага	Күтүлбөйт		Тиешелүү уюм Айыл аймагы	
--------------------	-----------	--	-----------------------------	--

Социалдык чөйрө

Эстетика жана ландшафт	Күтүлбөйт		Тиешелүү уюм Айыл аймагы	
Маданий мурас	Күтүлбөйт		Тиешелүү уюм Айыл аймагы	
Коопсуздук, кызматкерлердин жана элдин ден соолугу	Иштөө режимин бузуу	үзгүлтүксүз профилактикалык тейлөө	Тиешелүү уюм Айыл аймагы	

10. Мониторинг планы

Чакан долбоорлорду ишке ашыруу этабы	Кайсы мониторинг жүргүзүү үчүн параметр	Кайда мониторинг болот?	кантип мониторинг болот? /мониторинг жабдууларынын түрү	Качан? (өлчөө жыштыгы)	Мониторингдин баасы ¹³ (мониторинг жүргүзүү үчүн зарыл болгон жабдуулардын баасы же подрядчынын чыгымдарынын суммасы?)	Мониторинг жүргүзүү үчүн институттук жоопкерчилик	башталган күнү
Курулуш	Ызы-чуу Аба Транспорт Таштандыларды жок кылуу жана сактоо Топурак менен суунун булганышы	Курулуш аянтында жана таштанды талаасында Курулуш аянтында жана жанында Курулуш аянтында жана таштанды талаасында	Үн деңгээлин өлчөөчү портативдик Портативдик өлчөө приборлору Визуалдык түрдө Планга жана кароого ылайык. Визуалдык түрдө	Эл нааразы болгондо Апта сайын Дайыма Пландаштырылгандай, бирок жок дегенде жума сайын Дайыма План боюнча	Критерийлер /спецификациялар тендердик жана келишимдик документтерге киргизилет. Чыгымдардын өзүнчө статьясы катары каралбайт	1. Курулуш объектисин текшерүү АРИС тарабынан ЭЧМПга ылайык келүүсүн камсыз кылуу үчүн жүргүзүлөт. 2. Курулуш-монтаждоо жумуштарын жүргүзүүдө же объекттерди реконструкциялоодо долбоордук чечимдердин аткарылышын, курулуш материалдарынын жана конструкцияларынын сапатын көзөмөлдөөнү Архитектуралык-курулуш көзөмөлү башкармалыгынынмамлекеттик инспекторлору ишке ашырат. Алар буткерулген курулуш объектилерин ишке киргизууге катышышат. 3. Мамлекеттик экологиялык көзөмөлдү жүзөгө ашыруучу	Объектти Подрядчыга өткөрүп бергенден кийин.

	Курулуш аянтчасын бузуу Жумушчулардын коопсуздугу	Курулуш аянтчасында Курулуш аянтчасында Курулуш аянтчасында	жана өлчөө үчүн приборлор Визуалдык түрдө Визуалдык түрдө	Дайыма		экологиялык контроль боюнча ыйгарым укуктуу орган долбоорду ишке ашырууда экологиялык ченемдерге, стандарттарга, айлана-чөйрөнү коргоо чараларына ылайык идентификациялык тийиштүү документтерди бергенден кийин белгиленген тартипте көзөмөлдү жүргүзүүгө укуктуу.	
	Мажбурлап көчүрүүнүн таасири	Курулуш аянтчасында	Визуалдык түрдө көрүнүп тургандай жана зарыл болгон учурда	Дайыма Эгерде даттануулар болсо	Чыгымдардын өзүнчө статьясы катары каралбайт	АРИС	
	Жергиликтүү деңгелинде КБМ жеткиликтүү жана натыйжалуулугу	Курулуш аянтчасында	Жергиликтүү эл менен, жергиликтүү адис жана подрачынын өкүлдөрү менен жолугушу	Дайыма Эгерде даттануулар болсо	Чыгымдардын өзүнчө статьясы катары каралбайт	АРИС	
	Жүрүм-турум эрежелерин сактоо	Курулуш аянтчасында	Жергиликтүү эл менен, жергиликтүү адис жана подрачынын өкүлдөрү менен жолугушу	Дайыма Эгерде даттануулар болсо	Чыгымдардын өзүнчө статьясы катары каралбайт	АРИС	

11. Кайтарым байланыш жана даттануу механизми

ППМСТИ ишке ашыруу боюнча бардык суроолор боюнча долбоордун каалаган кызыкдар адамдары АРИСТИн Кайтарым байланыш механизмден алышат жана төмөнкү укуктарга ээ:

- Маалымат алуу укугу;
- Үчүнчү жактардын туура эмес кийлигишүүсүнө каршы туруу укугу;
- Тендердик процесске алдамчылык жана коррупциясыз катышуу укугу.

ППМС долбоорунун ар кандай кызыкдар тараптары (анын ичинде айыл тургундары, подрядчылар, долбоордун кызматкерлери, бийлик органдары жана башка кызыкдар тараптар) эгерде ал жогоруда көрсөтүлгөн укуктардын бири же бир нечеси, же долбоордун принциптеринин же процедураларынын кайсынысы болбосун бузулду деп эсептесе, даттануу менен кайрыла алат.

Даттануулар коомчулукка ачыкка чыгарылууга тийиш, бирок арыз берген адамдын аты-жөнү, эгерде адам өзүнүн инсандыгын ачыкка чыгаргысы келбесе, жашыруун бойдон калат. Бардык арыздануучулардын аты-жөнү жашыруун сакталат.

Даттануу механизми

Апелляцияны каттоо. Жазуу жүзүндөгү, оозеки же электрондук түрдө келип түшкөн кайрылуулар МОС журналында катталып, андан кийин төмөнкү маалыматтарды камтыган (кайрылуулардын түрүнө жараша) кирүүчү кат-кабарларды талдоо жана мониторинг жүргүзүү үчүн МОС конфигурациясына киргизилет:

- Фамилиясы Аты Атасынын аты;
- Каттоо жана жашаган жеринин дареги же телефон номери;
- Апелляциянын мазмуну;
- Башка маалымат.

Кайрылуулар анонимдүү түрдө берилиши мүмкүн жана жарандын/пайда алуучунун жашы жана жынысы көрсөтүлүшү керек. Эгерде кайрылуу жогоруда көрсөтүлгөн маалыматтардын бири жок болгон учурда келип түшкөн болсо, анда ал БИМдин кириш корреспонденциялар журналына жазылат жана кайрылуунун жыйынтыгы жергиликтүү деңгээлдеги жалпыга маалымдоо каражаттарында, АРИСТИн веб-сайтында же айылдык Кенештин сессиясында жарыяланды.

Аткаруу контролу. Тергөө аяктагандан кийин бенефициар анын иши боюнча АРИС тарабынан кабыл алынган чечим жөнүндө билдирүү алат. Эгерде жаран/пайда алуучу арызды кароонун натыйжасында кабыл алынган чечимге канааттанбаса, ал даттанууга укуктуу. Апелляциялык көрсөтмөлөр жооп менен берилет.

Апелляция. Апелляция АРИСТИн атайын Апелляциялык комиссиясы тарабынан каралат. АРИСТИн Аткаруучу директору кайрылууларды карай турган долбоорлордун жетекчилеринен жана бөлүм башчыларынан Апелляцияны кароо комитетин түзөт. Апелляциялык даттанууну кароодон кийин Комитеттин чечимине нааразы болгон жаран/пайда алуучу чечимге сот тартибинде даттанууга укуктуу.

Кайрылууларды жарыялоо . Кайрылуу (арыздар, сунуштар, даттануулар, суроо-талаптар, оң пикирлер) чечилгенден кийин, МККны колдонууга дем берүү, аны чечүү боюнча көрүлгөн чаралар жергиликтүү деңгээлде жалпыга маалымдоо каражаттарында жарыяланат. Кааласа, арыз ээсинин инсандыгы жашыруун сакталат.

Пикир каналдары . АРИСТИн ППМС алкагында төмөнкү байланыш каналдары түзүлдү, алар аркылуу резиденттер/бенефициарлар долбоорду ишке ашыруунун ар кандай этаптарында кайрылууларды жөнөтө алышат:

- a. WhatsApp (үн жана видео байланышты колдоо менен мобилдик түзүлүштөр үчүн заматта кабарлашуу системасы - ISO номерлери + 996 550 700 522; +996 770 700 522);
  - b. Социалдык тармактар (Facebook - "Коомчулукту өнүктүрүү жана инвестициялоо агенттигинин" расмий баракчасы);
  - c. АРИСТИн веб-сайты: www.aris.kg;
  - d. Оозеки же жазуу жүзүндөгү суроо-талаптар талаа жолугушууларында, фасилитаторлордо, жаштардын фасилитаторлорунда жана/же АРИСТИн жергиликтүү эксперти;
  - e. АРИСТИн кабылдамасына кол менен кирүүчү корреспонденциялар;
- Кирүүчү электрондук кат алышуу [bfm @ aris.kg](mailto:bfm@aris.kg).

АРИСтин долбоорлорунун ишке ашырылышынын жүрүшүндө сунуштар жана суроолор боюнча кайрылсаңыздар болот:

По всем вопросам и жалобам о реализации проектов **АРИС** просим обращаться:

АРИС КБМ
АРИС КАЙТАРЫМ БАЙЛАНЫШ МЕХАНИЗМИ

+996 770 700 522

+996 550 700 522

bfm@aris.kg

онлайн - платформа АРИС
op.aris.kg

12. Коомдук угуулар

Коомдук угуулар онлайн платформанын жардамы менен өткөрүлөт, коомдук угуунун жыйынтыгы 5-тиркемеде көргөзүлөт.

Бул иш-чара коомчулуктун бардык мүчөлөрүнүн, анын ичинде жаштардын, аялдардын ПУОСС жөнүндө онлайн маалыматка жетүүсүн камсыздайт.

ППМС долбоорунун командасы, атап айтканда, онлайн-платформаны тейлеген МОС адиси, социалдык мобилизациялоо боюнча региондук адис, областтык координаторлор жана АРИСтин жергиликтүү эксперттери менен бирге чакан долбоорлордогу ар бир жамааттын онлайн платформага кирүү мүмкүнчүлүгүн камсыз кылуу үчүн иштешет.

Онлайн ыкма:

- АРИСтин Борбордук аппараты ар бир айылдын порталында “Обсуждение ПУОСС” терезесин түзөт;

- Терезе жамааттар ПУОСС карап чыгуу жана талкуулоо үчүн колдонулат;

- АРИС ПУОСС боюнча видеоклип даярдап жатат;

WhatsApp топтору аркылуу маалыматка шилтемелерди жөнөтөт ;

- Онлайн талкуу 10 күнгө созулат;

- ПУОСС боюнча комментарийлерге жана суроолорго мониторинг жүргүзүлөт жана жооптор онлайн талкуу мезгилинде жайгаштырылат;

- АРИСтин жергиликтүү эксперттери катышуучулардын санын көзөмөлдөйт жана бардык айылдардын өкүлдөрү болушун жана аялдардын активдүү катышуусун камсыздайт. АРИС зарыл болгон учурда элди катышууга үндөө үчүн эскертүүлөрдү жөнөтөт.

1-Тиркеме. Скрининг-социалдык-экологиялык тобокелдиктерди жана чакандолбоордун таасирин алдын ала баалоо

Чакан долбоордун аталышы: Ош облусунун Өзгөн районуна караштуу Куршаб айыл өкмөтүнүн Шагым айылындагы З. Исаков атандагы көчөнү асфальт бастыруу

Райондун/облустун аталышы: Өзгөн / Ош

АА аталышы: Куршаб

Айылдын аты: Шагым

№	Мүмкүн болгон таасирлер	Ооба	Жок	Мүмкүн болгон комментарийлер
Коомдук таасирлери				
1.	Жаңы курулуш иштери болобу?		Жок	
2.	Иштеп жаткан объектилерди модернизациялоо, реабилитациялоо же оңдоо иштери жүргүзүлөбү?	Ооба		Айылдын З. Исаков атандагы көчөнү асфальт бастыруу
3.	Иш жеке менчик жерди алууну талап кылабы же кошумча муниципалдык жерлерди алууну талап кылабы?		Жок	
4.	Убактылуу таасири барбы?	Ооба		Оңдоо иштеринин жүрүшүндө күтүлөт (ызы-чуу, титирөө, чаң)
5.	Курулуш, оңдоо иштерине байланыштуу адамдардын/балдардын убактылуу же туруктуу физикалык жер которуулары барбы?		Жок	
6.	Бул кийлигишүү күтүлбөгөн кесепеттерге алып келеби, мисалы, кырсыктар, кошуна имараттардын бузулушу, сугат ж.б.		Жок	
7.	Долбоордун кийлигишүүсү терс таасирин тийгизиши мүмкүн болгон топтор барбы?		Жок	
8.	Экономикалык ишмердиктин же курулуш/оңдоо иштеринин натыйжасында коомдук объектилерге, турак жай имараттарына кирүү чектелүүбү?		Жок	
Курчап турган чөйрөгө тийгизген таасири				
9.	Сунушталган инфраструктуралык жерлерди сүрөттөп бериңиз; айлана-чөйрөнүн абалы			GPS координаттары: 40°39'22.11 С: 73°12'47.93 В
10.	Долбооруңузга жакын жерде (3 км чейин) корголуучу аймактар, токой жерлери, жаратылыш парклар, коруктар барбы?		Жок	
11.	Маданий же тарыхый жайлар, жаратылыш жана архитектура эстеликтери, этникалык баалуулуктар ошол жерде/анын жанында (500 м чейин) жайгашканбы?		Жок	
12.	Бул жер келгин канаттуулардын же башка келгин жаныбарлардын жолунда жайгашканбы?		Жок	
13.	Сиз сунуш кылынган аймакта кандайдыр бир геологиялык кубулуштарды билесизби, мисалы, жаракалар, жер көчкүлөр, селдер, таш кулоолору же туруксуз топурак структурасы учурда же учурда таасир этиши мүмкүнбү?		Жок	
14.	Эң жакынкы дарыя, суусу канча алыстыкта жайгашкан (1 км чейин)?		Жок	
15.	Сунушталган иш-аракетиңизден улам суу каптоо коркунучу күчөйбү?		Жок	
16.	Жер кыртышын казууда, дарыянын жээгинде же дарыядан, көлдөн шагыл же топурак алып салууну талап		Жок	

	кылабы?			
17.	Долбоордун иш-аракети гранит, акиташ, көмүр, мунай же газ сыяктуу жаратылыш ресурстарын казып алууга алып келеби?		Жок	
18.	Долбоордун иш-аракети коммуникация, суу менен камсыздоо, канализация же жаратылыш газы сыяктуу жер үстүндөгү же жер астындагы инженердик линиялардын иштешине тоскоол болобу?		Жок	
19.	Сиздин долбоордук ишиңиз ичүүчү суунун булагын талап кылабы?		Жок	
20.	Жер астындагы суулардын тереңдиги кандай экенин билесизби, м?		Жок	
21.	Сиздин долбоордун ишиңе жер астындагы суулар же жер үстүндөгү сууларды алууну камтыйбы?		Жок	
22.	Долбоордун иш-аракети турмуш-тиричилик же өндүрүштүк саркынды сууларды жер үстүндөгү, жер астындагы сууларга, тазалоочу курулмаларга, таштандыларды чыгарууга байланыштуубу?		Жок	
23.	Долбоордун алкагында ишиңизде курулуш техникасын грейдер, экскаватор ж.б. колдонубу?		Жок	Экскаватор, грейдер колдонуу мүмкүн
24.	Долбоордун иш-чаралары дренаждык системалардын иштешине тоскоол болобу?		Жок	
25.	Курулуш, реконструкция, реконструкциялоо, бузуу сыяктуу долбоордук иш-чаралар ызы-чуунун көбөйүшүнө же жарыктын булганышына алып келип, жаратылышка же жашоого терс таасирин тийгизеби?		Жок	
26.	Иш асбести камтыган материалдарды жок кылууну же асбест, формальдегидди (ДСП, фанера ж.б.) же башка уулуу материалдарды (курамында сымап бар флуоресценттик лампалар, трансформатордук май, пестициддер, уулуу коргошун) камтышы мүмкүн болгон курулуш материалдарын колдонууну камтыйт. негизделген боёктор ж.б.)?		Жок	
27.	Долбоордун алкагында медициналык калдыктарды кайра иштетүү жана утилдештирилеби?		Жок	
28.	Долбоордун иш-аракети курулуш калдыктары, кургак же нымдуу батареялар, флуоресценттик түтүктөр, аэрозолдук кутулар, боёк, эриткичтер ж.б. сыяктуу башка катуу же коркунучтуу калдыктарды жаратабы же пайда кылабы?	Ооба		Таштандылар атайын чункурларга белгилүү бир жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан ташталат
29.	Долбоордун иш-аракети уулуу, кооптуу, катуу калдыктары (кийин жок кылуу үчүн) пайда болобу?	Ооба		Оңдоо иштеринин жүрүшүндө катуу коммуналдык таштандылар пайда болушу мүмкүн
30.	Долбоордун иш-аракети уулуу же коркунучтуу материалдар менен булганган топуракка таасирин тийгизеби?		Жок	
31.	Долбоордун иш-аракетинин натыйжасында абаны булгоочу заттардын, мисалы: күкүрт, кычкыл газы, азот оксиддери, учуучу органикалык кошулмалар, метан сыяктуу агындылардан же абадан чыккан булгоочу заттардын эмиссиясынын көбөйүшүнө алып келеби?		Жок	
32.	Фреон же башка муздаткычтар сыяктуу озонду бузуучу заттарды камтыган системаларды эксплуатациялоону, техникалык тейлөөнү же эксплуатациядан чыгарууну камтыйбы?		Жок	
33.	Сиздин иш-аракеттериңиздин жүрүшүндө жыт жана/же ызы-чуунун деңгээли жогорулайбы?	Ооба		Оңдоо иштерин жүргүзүүдө ызы-чуу,

				титирөө, чаң болушу күтүлөт.
34.	Долбоордун алкагында ишиниз суюк отундарды же коркунучтуу материалдарды (шифер ж.б.) сактоону талап кылабы?		Жок	
35.	Долбоордун алкагында ишиниз жер семирткичтерди, пестициддерди же башка химиялык заттарды колдонууну камтыйт?		Жок	
36.	Долбоордун иш-чаралары пестициддердин, жер семирткичтердин же уулуу химикаттардын жер үстүндөгү же жер астындагы сууларга чыгышына алып келеби?		Жок	
37.	Долбоордун алкагында мал чарбачылыгына байланыштуубу жана анын натыйжасында малдын кык же кан сыяктуу калдыктары жер үстүндөгү сууга, топуракка чыгабы?		Жок	
38.	Долбоордун алкагында бак-дарактарды, бадалдарды кыюу же кыюу иштери жүргүзүлөбү?		Жок	
39.	Долбоордун иши радиоактивдүү материалдарды колдонууну камтыйбы?		Жок	
40.	Долбоордун иш-аракетинде катуу отун, мазут, калдыктарды жылытуу колдонулабы?		Жок	
41.	Долбоордун иши электр менен камсыздоону, суу өткөргүчтөрдү, түтүктөрдү, кирүүчү жолдорду курууну/калыбына келтирүүнү талап кылабы?	Ооба		
42.	Сураныч, долбоордук ишиниз үчүн алдын ала тобокелдик категориясын коюңуз (тиешелүү түрдө астын сызыңыз)			"А категориясы" " <u>В категориясы</u> " "С категориясы"

Коопсуздук боюнча адис – Раимов Умутбек

2022-жылдын 27-декабрь

2-Тиркеме. Баннердин үлгүсү жана жумуш ордунда эскертүү

Маалымат баннер үлгүсү

1000 мм

500 мм	 <p>КООМЧУЛУКТУ ӨНҮКТҮРҮҮ ЖАНА ИНВЕСТИЦИЯЛОО АГЕНТСТВОСУ</p> <p>CASA 1000 ЖЕРГИЛИКТҮҮ КООМЧУЛУКТУ КОЛДОО ДОЛБООРУ</p> <p>Чакан долбоордун аталышы:</p> <p>Чакан долбоордун жалпы суммасы:</p> <p>Чакан долбоордун башталган мөнөтүү:</p> <p>Аяктоо мөнөтүү:</p> <p>Подрядчик:</p> <p>Объекттин иштеши үчүн жооптуу:</p> <p>Долбоордун жүрүшү тууралуу бардык суроолор боюнча кайрылыңыз МОС АРИС: + 996770 700-522 (WhatsApp); + 996550 700-522 (мобилдик) e-mail: bfm@aris.kg АРИСтин онлайн платформасы: www.op.aris.kg</p>
--------	---

3- Тиркеме. Санитардык -гигиеналык шарттар

Кыргыз Республикасынын 2004-жылдын 4-августундагы № 106 Эмгек кодексине ылайык.

Кызматкерлердин ден соолугунун чың жана коопсуз эмгек шарттарын түзүү жана эмгекти коргоо талаптарын сактоо милдети иш берүүчүгө жүктөлөт жана иш берүүчүнүн каражаттарынын эсебинен жүзөгө ашырылат.

Иш берүүчү төмөнкүлөрдү камсыз кылууга тийиш:

- жумушчуларды санитардык-тиричилик жана дарылоо-профилактикалык тейлөө;

Уюмдун ишинин түрүнө жараша жана кызматкерлердин керектөөлөрүн эске алуу менен иш берүүчү кызматкерлерди ичүүчү суу менен камсыз кылууга жана алардын тамактануусун уюштурууга милдеттүү; уюмду санитардык жабдыктар менен жабдууга: чечинүүчү бөлмөлөр, дааратканалар, душтар, тамактануу, эс алуу бөлмөлөрү, аялдардын жеке гигиеналык бөлмөлөрү, кырсык же ооруп калганда биринчи жардам көрсөтүү пункттары. Ысык цехтерде жана участкактордо иштегендер газдалган туздуу суу менен камсыз болушу керек.

Курулуш аянтындагы негизги санитардык-гигиеналык шарттар

– Санитардык имараттардын жана жайлардын түзүлүштөрү жана жабдуулары курулуш иштери башталганга чейин бүткөрүлүшү керек;

– Санитардык жайлардын курамына төмөнкүлөр кирет: чечинүүчү бөлмөлөр, дааратканалар, душтар, тамактануу, эс алуу бөлмөлөрү, аялдардын жеке гигиенасы үчүн бөлмөлөр, кырсык же ооруп калганда биринчи жардам көрсөтүү пункттары. Көрсөтүлгөндөрдөн тышкары башка санитардык-техникалык каражаттарды жана жабдууларды берүүгө жол берилет;

– Санитардык жайлардын жайгашуусу, жайгашуусу жана жабдылышы курулуш объектисинде жумушчулардын санына ылайык келүүгө тийиш;

– Санитардык жайларды жайгаштыруу үчүн аянт суу ташкыны жок жерде жайгашып, траншеялар, арыктар жана башкалар болгондо дренаждык каналдар жана өтүүчү жолдор менен жабдылышы керек;

– Санитардык жайларга өтүүчү жолдор кооптуу аймактардан (курулуп жаткан имараттар, палубалуу жана сигнализациясы жок темир жол рельстери, мунара крандарынын жана жүктөө-түшүрүүчү түзүлүштөрдүн астынан ж.б.) өтпөшү керек;

– Санитардык жайларды курулуш объектисинин кире беришине жакын жайгаштыруу сунуш кылынат;

– Санитардык жайлардын жанындагы бош зонада жумушчулардын эс алуучу жайларын түзүү сунушталат;

– Санитардык жайларга көчөдөн түз кирээрдin алдында вестибюль каралат, анын кире беришинде бут кийимди тазалоо жана жуугуч түзүлүштөр жайгаштырылышы керек;

– Көчмө санитардык түйүндөр полго жана дубалга бекем орнотулган эмерек жана керектүү жабдуулар менен жабдылган;

– Үй жана жумуш кийимдерин сактоо үчүн чечинүүчү бөлмөлөр, ванна бөлмөлөрү, душтар, жуунучу бөлмөлөр аялдар жана эркектер үчүн өзүнчө жабдылган;

– Санитардык жайлар ички суу менен камсыздоо, канализация жана жылуулук менен жабдылган;

– Санитардык жайлар белгиленген талаптарга ылайык дезинфекцияланууга тийиш;

– Санитардык-техникалык жабдыктар кулалуучу же көчмө типтеги атайын имараттарга жайгаштырылышы керек. Санитардык объектилерди куруу типтүү долбоорлор боюнча ишке ашырылууга тийиш. Санитардык-техникалык объектилерди кыска мөөнөттүү жабдуу үчүн курулуш аянтчасында, курулуп жаткан объектинин жайларында түздөн-түз жайгашкан имараттарды, аларды ушул талаптарга ылайык убактылуу кайра жабдуу шартында пайдаланууга жол берилет;

– Санитардык жайларда дары-дармектер салынган аптечка, замбил, бекитүүчү шпинат жана жабыркагандарга биринчи жардам көрсөтүүчү башка каражаттар болушу керек.

Ичүүчү суу менен камсыздоо:

- Бардык курулуш жумушчулары учурдагы санитардык эрежелердин жана эрежелердин талаптарына жооп берген сапаттуу ичүүчү суу менен камсыз болушу керек;
- Ичүүчү түзүлүштөр (сатуратордук установкалар, фонтандар жана башкалар) жумуш орундарынан 75 метрден алыс эмес жерде жайгаштырылат. кийим чечүүчү жайларда, аялдардын жеке гигиенасы үчүн бөлмөлөрдө, жумушчулардын эс алуу жайларында жана күн радиациясынан жана жаан-чачындан баш калкалоочу жайларда ичүүчү түзүлүштөр болушу зарыл;
- Бийиктикте иштеген жумушчулар, ошондой эле жер казуучу жана жол машиналарынын айдоочулары, кранчылар жана өндүрүш шарттарына байланыштуу жумуш ордун таштап кете албаган башка адамдар ичүүчү суу менен түздөн-түз иштеген жеринде камсыз болушат;
- Курулуш аянтчаларында борборлоштурулган суу менен камсыздоо жок болгон учурда кайнатылган сууну даярдоочу установкалар болушу зарыл. Бул максаттарда тамак-аш пункттарын пайдаланууга уруксат берилет;
- Бир жумушчуга керектелүүчү ичүүчү суунун орточо көлөмү кыш мезгилинде 1,0-1,5 литр деп аныкталат; Жайында 3,0-3,5 литр. Ичүүчү суунун температурасы 8°Сден төмөн жана 20° Сден жогору болбоого тийиш ;
- Ичүүчү каражат катары сунушталат: газдалган суу, чай жана башка алкогольсүз суусундуктар;
- Тамак-аш пункттары чарбалык жайлардан өзүнчө, курулуш аянтчасынын жанында ванна бөлмөлөрүнөн, таштанды челектеринен, таштанды челектеринен кеминде 25 м аралыкта жайгаштырылат.

4-Тиркеме. COVID - 19 коронавирусунын жайылышын алдын алуу боюнча иш-чараларды уюштуруу боюнча жалпы сунуштар

- Персоналдын ден соолугун коргоо боюнча жооптуу адамды дайындоо;
- Курулуш объектисинде инциденттер, анын ичинде коронавирустук инфекциянын белгилери пайда болгон учурда эскертүү схемасын иштеп чыгуу;
- Жооптуу адам подрядчы жөнүндө маалыматты даярдайт (1-тиркемени караңыз), ошондой эле өнөкөт оорулары бар иштеп жаткан жумушчуларды аныктайт;
- курулуш объектисинин аймагына жумушчулардын кириши жана чыгуусу боюнча чараларды иштеп чыгуу;
- Белгиленген медициналык кызматкер кызматкерлердин мекеменин жанындагы адамдар менен байланышын чектөөнү көзөмөлдөйт, зарыл болгон учурда жергиликтүү тургундар менен байланышты болтурбоо үчүн айрым кызматкерлерге келишимдин мөөнөтүндө объекттин аймагынан чыгуусуна тыюу салат. Дем алуу маскалары болгондо гана жумушчуларды объекттин сыртына жылдыруу.
- АРИСтин техникалык көзөмөлүнө же Долбоордун аймактык инженерине COVID-19нун жайылышын азайтуу боюнча чаралар жөнүндө жума сайын маалымат берүү;
- Кызматкерлерге мүмкүн болгон симптомдорду (ысытма, жөтөл) өз алдынча башкарууну эскертип, аларда симптомдор бар же өзүн жаман сезсе жооптуу адамга кабарлоо үчүн күн сайын инструктаждарды өткөрүү;
- Жумушчуларга жумуш алдында инструктаждарды берүү, анын ичинде жөтөлдүн этикетине, кол гигиенасына жана аралыкты сактоого өзгөчө көңүл буруу;
- Кызматкердин оорулуу аймактан же оорулуу адам менен байланышта болгондон кийин 14 күндүн ичинде мекемеге кайтып келүүсүнө жол бербөө же (эгерде бул мүмкүн болбосо) мындай кызматкерди 14 күнгө изоляциялоо.
- Оорулуу кызматкерди объектке киргизбөө, зарыл болгон учурда жергиликтүү медициналык мекемелерге жөнөтүү, 14 күнгө үй шартында изоляциялоону талап кылат.
- Жабыр тарткан аймактарга жумушчулардын үйлөрүнө кайтып келбөөсү үчүн же тескерисинче, жабыркаган аймактардан жумушчулардын сайтка кайтып келишин болтурбоо үчүн колдонуудагы келишимдин мөөнөтүн узартуу.
- Кол жуугучтарды милдеттүү түрдө орнотуу, жумуш ордунда жумушчуларды антисептиктер менен камсыз кылуу;
- Жумушчулар жумушка жарамдуу экендигин тастыктоо (тиешелүү сертификаттар) алар ишке киришкенге чейин. Ишканага кирген жумушчулардын жана башка адамдардын температурасын текшерүү жана эсепке алуу же алардан объектке киргенге чейин же андан кийин өз алдынча отчет берүүсүн талап кылуу.
- Жумушчуларга COVID-19га, анын ичинде жөтөлдүн этикетин, колдун гигиенасын жана аралыкты сактоо чараларын камтыган күнүмдүк нөөмөт алдында брифингдерди бериңиз.
- Жумушчуларды жана кызматкерлерди COVID-19 белгилери жана симптомдору, анын кантип жайылышы, өзүн кантип коргоо (анын ичинде колду үзгүлтүксүз жууп туруу жана социалдык алыстоо) жөнүндө жеринде окутуу;
- Бардык курулуш аянтчасында сүрөттөрдү жана текстти камтыган плакаттарды жана белгилерди жайгаштыруу;
- Самын, бир жолу колдонулуучу кагаз сүлгүлөр жана жабык таштанды челектери менен толтурулган кол жуугучтар мекеменин негизги жерлеринде, анын ичинде жумушчу аймактарга кирүү/чыгуу пункттарында болушун камсыз кылуу; ажаткана, ашкана же тамак-аш бар жерде ичүүчү суу берилет; жумуш аймагында;

Тазалоо (дезинфекциялоо) жана утилдештирүү

- Бардык иш объекттерин, анын ичинде кеңселерди, турак жайларды, ашканаларды, жалпы пайдалануучу жайларды үзгүлтүксүз жана кылдат дезинфекциялоо (тазалоо) жүргүзүү.

- Тазалоочу персоналды тиешелүү тазалоочу шаймандар, материалдар жана дезинфекциялоочу каражаттар менен камсыз кылуу.
- Тазалоочу персоналды (тазалоочуларды) тазалоого чейин, тазалоо учурунда жана андан кийин тийиштүү гигиенага (анын ичинде колду жуу) үйрөтүү; ЖККны кантип коопсуз колдонуу керек (зарыл болсо);
- Жумушчулар тарабынан пайдалануу учурунда пайда болгон ар кандай ден соолук калдыктары атайын контейнерлерге же баштыктарга чогултулуп, жок кылынышы керек;

Иш ыкмаларын жөнгө салуу

- Жумушчу топтордун санын кыскартуу мүмкүн.
- Каалаган убакта жумуш ордунда (курулуш аянтында) кызматкерлердин санын чектөө.
- 24 сааттык жумуш сменасына өтүү (ротация).
- Социалдык алыстоону камсыз кылуу үчүн конкреттүү иш аракеттер жана милдеттер үчүн иш процесстерин кайра уюштуруу;
- Объектте ачык аянттарда иштөө тыныгууларын уюштуруу (мүмкүнчүлүккө жараша).
- Социалдык алыстоону камсыз кылуу үчүн ашкананын макеттерин өзгөртүүнү же тамактанууну этап-этабы менен карап көрүнүз.

Медициналык кызматтар

- Жергиликтүү медициналык мекемелердин мүмкүнчүлүктөрү тууралуу маалымат алуу. Медициналык мекемелер менен көрсөтүлгөн кызматтардын көлөмүн, бейтаптарды кабыл алуу тартибин жана (зарыл болсо) келип чыгышы мүмкүн болгон чыгымдарды же төлөмдөрдү макулдашуу.
- Жакынкы медициналык мекемелер менен алдын ала сүйлөшүүлөрдү жүргүзүү, оорулуу кызматкерлерди медициналык мекемелерге жөнөтүү зарыл болгон учурда иш-аракеттердин механизмин алуу;
- Оорулуу кызматкерди медициналык мекемеге кантип алып келишерин жана ташуу ыкмасын карап көрөлү.

5-Тиркеме. Коомдук угуунун жыйынтыгы

CASA 1000 ППМС долбоорунун алкагында 1В компоненти үчүн экологиялык жана социалдык коргоо чаралары боюнча онлайн коомдук угуунун жыйынтыктары

2023-жылдын 30-январынан 13-февралына чейинки мезгилде CASA 1000 ППМС чакан долбоордун алкагында Баткен, Жалал-Абад жана Ош облустарынын 18 максаттуу айылдарында “Экологиялык жана социалдык башкаруу планы” боюнча онлайн угуулар өткөрүлдү. «Максаттуу айылдардагы социалдык инфраструктураны жана кызматтарды колдоо» Коомдук онлайн угууларды өткөрүү үчүн 18 айылдын порталдарында онлайн талкуу терезелери түзүлүп, аларга экологиялык жана социалдык коопсуздук чаралары боюнча видеолор жана ар бир айылдын ПУОСС документтери жүктөлүп, ОПАны байланыштыруу аркылуу АРИС МОС, ПУОСС менен таанышкан бенефициарлар үчүн онлайн-протокол иштелип чыккан.

Онлайн платформага шилтемеге (видео жана ПУОСС) айылдык топтун мурда түзүлгөн whatsapp менен жөнөтүлгөн. Онлайн-талкуулардын жүрүшүндө бенефициарлар ПУОСС менен таанышып, оң пикирлерин калтырышты, ПУОСС боюнча суроолор болгон жок.

Төмөнкү жыйынтыктар:

1965 бенефициар онлайн коомдук угууга катышып, 1960 комментарий калтырган.

Жактылар - 856

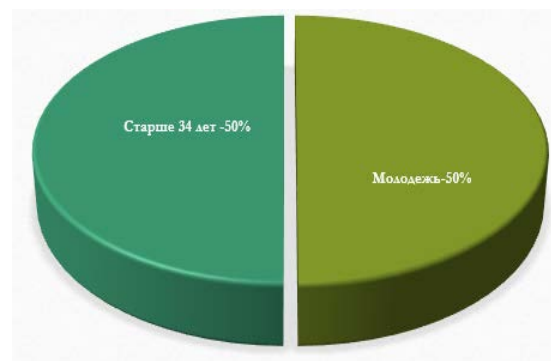
Жактырбагандар – 5

Эркектер -1884 (48%)

Аялдар - 2005 (52%)

Жаштар -1946 (50%)

34 – жаштан жогоруу -1943 (50%)

Онлайн талкуунун жүрүшүндө коомчулукка, эгер кааласа, АРИС ИСУ аркылуу онлайн протоколго маалыматтарын киргизүү сунушталды, протоколго катышкандардын саны **1673** адамды түздү, анын ичинен **854** аялдар жана **861** жаштар (онлайн протокол тиркелет).

Коомдук угуунун Онлайн протоколу

№	Область/Район	Всего участников	Из них женщин	Из них молодежи
	ОШСКАЯ ОБЛАСТЬ	142	90	52
	УЗГЕНСКИЙ РАЙОН			
	КУРШАБСКИЙ АИЛЬНЫЙ АЙМАК			
	ШАГЫМ (СОЦИАЛИЗМ)			
1	Тургулбаева Дилнозхон (04.02.2023 11:16:39)	жен	50	
2	Абдикаримова Самара (04.02.2023 12:19:21)	жен	45	
3	Калыкова Бааркан (04.02.2023 14:57:58)	жен	72	
4	Аноним (04.02.2023 15:05:18)	муж	34	
5	Дыйканбаева Айнура (04.02.2023 15:26:33)	жен	50	
6	Жунусова Чынара (04.02.2023 23:28:05)	жен	40	
7	Бегимкулова Гульшан (06.02.2023 9:03:59)	жен	55	
8	Исманова Гулсун (06.02.2023 9:10:39)	жен	41	
9	Шематова Татигул (06.02.2023 9:12:23)	жен	49	
10	Шерматова Татыгуль (06.02.2023 9:14:04)	жен	49	
11	Исманова Гулсун (06.02.2023 9:17:10)	жен	42	
12	Абдурахманова Хабиба (06.02.2023 9:26:47)	жен	56	
13	Максатбекова Жамиля (06.02.2023 9:35:55)	жен	27	
14	Жумабаев Аскат (06.02.2023 9:47:03)	муж	27	
15	Нуржанов Эшмамат65 (06.02.2023 9:58:14)	муж	65	
16	Турдубаева Жазгуль (06.02.2023 9:58:51)	жен	43	
17	Маматумаров Суюн (06.02.2023 9:59:10)	муж	55	
18	Мамацаева Карачач (06.02.2023 10:18:41)	жен	22	
19	Сатыбалдыева Сайрагуль (06.02.2023 11:16:33)	жен	55	
20	Маткурбанова Нурзат (06.02.2023 11:29:28)	жен	28	
21	Чалова Наталья (06.02.2023 11:32:20)	жен	47	
22	Раззакова Венера (06.02.2023 11:41:34)	жен	52	
23	Самудинова Айгул (06.02.2023 13:32:43)	жен	54	
24	Тиленова Акылай (06.02.2023 13:55:37)	жен	40	
25	Исаков Руслан (06.02.2023 14:04:58)	муж	30	
26	Сайпидинов Исламбек (06.02.2023 14:06:06)	муж	30	
27	Косенко Ольга (06.02.2023 14:16:55)	жен	33	
28	Шерматова Айна (06.02.2023 14:22:36)	жен	60	
29	Шерматова Жумагуля (06.02.2023 14:23:30)	жен	20	
30	Аккозуюева Гульнара (06.02.2023 14:23:46)	жен	56	
31	Исламидин кызы Нураида (06.02.2023 14:28:27)	жен	25	
32	Пантелеева Любовь (06.02.2023 14:33:25)	жен	48	
33	Абдыраимова Жылдыз (06.02.2023 14:35:14)	жен	37	
34	Янгибоев Хусанбой (06.02.2023 16:08:45)	муж	65	
35	Келдибаев Нурислам (06.02.2023 21:29:37)	муж	43	
36	Капаров Абжапар (06.02.2023 21:31:35)	муж	57	
37	Быдыева Арууке (06.02.2023 21:31:38)	муж	67	
38	Сарыков Сапарбай (07.02.2023 8:37:01)	муж	63	
39	Абдраев Иманказы (07.02.2023 8:54:13)	муж	60	
40	Аноним (07.02.2023 9:05:34)	муж	60	

41	Маматов Исмаил (07.02.2023 9:07:09)	муж	74
42	Жанышбек Айсунуу (07.02.2023 9:12:08)	жен	20
43	Косенко Алексей (07.02.2023 9:12:33)	муж	33
44	Торокулов Торобек (07.02.2023 9:14:52)	муж	24
45	Иманказыев Элдияр (07.02.2023 9:14:59)	муж	30
46	Абдыраимова Жылдыщ (07.02.2023 9:16:32)	жен	37
47	Орозалиева Разия (07.02.2023 9:23:20)	жен	55
48	Сапарбекова Анархан (07.02.2023 9:24:04)	жен	69
49	Бегимкулова Айчурок (07.02.2023 9:28:56)	жен	59
50	Мадаминова Айчүрөк (07.02.2023 9:31:42)	жен	49
51	Султанова Айгул (07.02.2023 10:02:07)	жен	57
52	Калбаев Калдарбек (07.02.2023 10:11:42)	муж	50
53	Ашимова Динара (07.02.2023 10:21:08)	жен	39
54	Набибиллаев Байсал (07.02.2023 10:50:20)	муж	20
55	Янгибаев Азизилло (07.02.2023 10:50:47)	муж	20
56	Набибиллаев Байсал (07.02.2023 10:51:15)	муж	18
57	Нуржанов Эшмамат (07.02.2023 12:15:31)	муж	65
58	Шерматова Айна (07.02.2023 13:00:18)	жен	70
59	Бегимкулова Наргиза (07.02.2023 13:55:02)	жен	33
60	Именалиева Азия (07.02.2023 13:58:33)	жен	39
61	Торожанов Акжол (07.02.2023 21:37:55)	муж	27
62	Айтбаев Сталбек (08.02.2023 12:23:12)	муж	42
63	Нуралиева Дилярм (08.02.2023 13:01:17)	жен	54
64	Нуралиев Тынчтыкбек (08.02.2023 13:06:57)	муж	38
65	Пантелеев Виктор (08.02.2023 13:14:57)	муж	63
66	Скрипкин Александр (08.02.2023 13:16:34)	муж	24
67	Бегимкулов Кубанычбек (08.02.2023 14:27:13)	муж	60
68	Сабытбек уулу Бактыяр (08.02.2023 17:40:25)	муж	47
69	Жапарова Марал (08.02.2023 21:28:18)	жен	72
70	Бегимкулова Гулзина (08.02.2023 21:31:22)	жен	38
71	Маматов УЛАРБЕК (08.02.2023 21:41:25)	муж	51
72	Маматова Наргул (08.02.2023 21:44:39)	жен	48
73	Исламидин кызы Нураида (08.02.2023 21:50:27)	жен	18
74	Медербек кызы Айзирек (08.02.2023 21:51:07)	жен	25
75	Султанова Зура (08.02.2023 21:56:29)	жен	50
76	Байсариева Венера (08.02.2023 21:56:39)	жен	34
77	Маматов Нурлан (08.02.2023 22:00:33)	муж	48
78	Маматов Бактыбек (08.02.2023 22:01:39)	муж	58
79	Маматов Эркин (08.02.2023 22:04:12)	муж	44
80	Нуралиев Чинберди (08.02.2023 22:06:28)	муж	49
81	Маматов Болот (08.02.2023 22:10:58)	муж	41
82	Толон кызы Гүлнара (08.02.2023 22:14:12)	жен	30
83	Курбанов Эргазы (08.02.2023 22:14:59)	жен	35
84	Маматов А. (08.02.2023 22:15:01)	муж	34
85	Курбанов Эргазы (08.02.2023 22:17:10)	муж	36
86	Төлөн кызы Гүлнара (08.02.2023 22:18:45)	жен	30
87	Жакыпова Уулкан (08.02.2023 22:26:20)	жен	41
88	Толон кызы Гүлнара (08.02.2023 22:26:27)	жен	30

89	Курбанов Эргазы (08.02.2023 22:28:10)	муж	45
90	Бегимкулов Кенжебек (08.02.2023 22:33:18)	муж	21
91	Толон кызы Гүлнаоа (08.02.2023 22:34:03)	жен	30
92	Борбоева Сабира (08.02.2023 22:36:09)	жен	41
93	Маткасымова Гулайым (08.02.2023 22:36:33)	жен	59
94	Пусурова Айсалкын (08.02.2023 22:39:23)	жен	27
95	Осконбаева Бегайым (08.02.2023 22:47:25)	жен	44
96	Төлөн кызы Уларп (08.02.2023 22:50:46)	жен	31
97	Курбанов Эргазы (08.02.2023 22:55:29)	муж	35
98	Курбанов Эргазы (08.02.2023 22:59:50)	муж	35
99	Курбанов Таалайбек (08.02.2023 23:03:18)	муж	61
100	Каалайбек уулу Н (08.02.2023 23:05:16)	муж	24
101	Джолборсова Гулзина (08.02.2023 23:06:00)	жен	33
102	Алайчиева Мукарам (09.02.2023 8:24:43)	жен	52
103	Алмаматов Жениш (09.02.2023 8:31:59)	жен	42
104	Алжигитов Эдил (09.02.2023 9:07:58)	муж	34
105	Айтбаев Талант (09.02.2023 9:22:15)	муж	46
106	Маккамбаева Тазагул (09.02.2023 9:34:46)	жен	38
107	Алжигитова Назгул (09.02.2023 10:29:09)	жен	49
108	Маткасымова Гулаим (09.02.2023 10:32:50)	жен	60
109	Мойдунова Бермет (09.02.2023 10:42:22)	жен	18
110	Доранова Нуркан (09.02.2023 10:45:23)	жен	50
111	Истанбекова Динара (09.02.2023 10:46:15)	жен	43
112	Одубе Кутманбек (09.02.2023 10:46:38)	муж	47
113	Рысбаева Нургул (09.02.2023 10:47:55)	жен	45
114	Кайнаров Бакай (09.02.2023 10:49:24)	муж	18
115	Чинали уулу Сейдали (09.02.2023 10:55:08)	муж	33
116	Кубанычбек кызы ШИРИН (09.02.2023 11:03:00)	жен	24
117	Бегимкулова Элиза (09.02.2023 11:07:44)	жен	20
118	Турганбаева Жылдыз (09.02.2023 11:13:52)	жен	33
119	Турганбаева Айкокул (09.02.2023 11:18:29)	жен	36
120	Турганбаева Камелия (09.02.2023 11:21:51)	жен	37
121	Турганбаева Лилия (09.02.2023 11:26:56)	жен	41
122	Шахабудин кызы Шайыра (09.02.2023 11:32:26)	жен	19
123	Тологон кызы Элнура (09.02.2023 11:36:39)	жен	28
124	Абдрахманов Бахрам (09.02.2023 11:37:24)	муж	24
125	Бегимкулова Айсүлү (09.02.2023 11:41:28)	жен	28
126	Маматов Исамидин (09.02.2023 11:47:38)	муж	26
127	Абдрахманова Азиза (09.02.2023 11:52:28)	жен	30
128	Абдрахманова Мархаба (09.02.2023 11:55:03)	жен	33
129	Абдыкаарова Гулмира (09.02.2023 11:56:51)	жен	33
130	Калмуратова М. (09.02.2023 12:07:54)	жен	70
131	Адишова Гулзада (09.02.2023 12:09:30)	жен	45
132	Адилбекова Перизат (09.02.2023 12:11:06)	жен	22
133	Адилбекова Айттегин (09.02.2023 12:12:31)	жен	19
134	Сулайманов Шахабудин (09.02.2023 12:12:33)	муж	44
135	Досова Клара (09.02.2023 12:14:42)	жен	18
136	Кармышаков Э. (09.02.2023 12:19:01)	муж	62

137	Бегимкулова Элзина (09.02.2023 12:24:17)	жен	32	
138	Шерматова Татыгуль (09.02.2023 15:48:35)	жен	60	
139	Шерматова Айна (09.02.2023 16:02:06)	жен	45	
140	Абдыраева Гулшан (09.02.2023 16:35:36)	жен	38	
141	Шерматова Айнп (09.02.2023 20:10:56)	жен	45	
142	Ацна (09.02.2023 20:12:42)	жен	45	